

Birleşmiş Milletler Geçici İdaresi
Kosova Misyonu
UNMIK

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı
KOSOVA MİSYONU

INSTITUCIONET E PËRKOHSHE TË VETËQEVERISJES
PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT
PRIVREMENE INSTITUCIJE SAMOUPRAVLANJA
ÖZYÖNETİMİN GEÇİCİ KURUMLARI

Kamu İdaresi
Sütun II
TOPLULUK KONULARI
DAİRESİ

Demokratikleşme
Bölümü

Başbakanlık
Topluluklar Danışmanlığı
Ofisi

Belediye Topluluklar Komitesi Çalışmalarının Değerlendirilmesi

Standart: “Belediye bünyesinde insan ve topluluk haklarını korumakla sorumlu mevcut mekanizmalar (Belediye Topluluklar Ofisi, Belediye Meclisi ve **Topluluklar ile Arabuluculuk Komiteleri**) elverişli kaynaklar ve uygun personele sahiptir ve **etkin bir şekilde işlev görmektedirler.**”

Ekim 2002 Belediye Seçimleri ardından on sekiz ay geçmesine rağmen, Kosova belediyelerinin çoğunda Topluluklar Komiteleri henüz beklenen performans düzeyine erişmemiştir. UNMIK Topluluk Konuları Dairesi (UNMIK-TKD), ÖGK Başbakanlık Topluluklar Danışmanlığı Ofisi (ÖGK TDO) ve AGİT Kosova Misyonu (OMİK) Demokratikleşme Bölümü (DB) işbirliğiyle hazırlanan mevcut rapor, Komitelerin etkin bir şekilde işlev görmesini engelleyen üç temel nedeni gözler önüne sermektedir. Bu nedenlerin analiz edilmesiyle, Öz-Yönetim Geçici Kurumları (ÖGK) ve UNMIK’in belirlenen yetersizlikleri nasıl ileri sürmesi gerektiği konusunda birtakım öneriler geliştirilmiştir.

I. Genel veriler

Topluluklar Komitesi (TK), Kosova Belediyelerinin Öz-Yönetimine değin 2000/45 sayılı UNMIK Yönetmeliği gereğince, her bir Belediyenin ataması gereken üç zorunlu Komiteden birini oluşturmaktadır¹. Arabuluculuk Komitesi (AK) ve Topluluklar Ofisi (TO) ile birlikte, Topluluklar Komitesi, büyüklüğü, dili, dini, etnik kimliği ve topluluğa özgün diğer karakteristikler göz önünde bulundurulmadan, tüm toplulukların belediye otoriteleri tarafından eşit muamele görmesini sağlayacak, ayrımcılığa-karşı ve toplulukları muafaza edici bir mekanizma olarak tasarlanmıştır.

TK’nin rolü ve prosedürler kılavuzu, 15 Eylül 2003 tarihinde Genel Sekreter Özel Temsilcisi Yardımcısı (GSÖT/Y) tarafından ilan edilen Belediye Topluluklar Komitesi Çalışmalarına yönelik Prosedürler Kılavuzu hakkında 2003/2 sayılı UNMIK İdari Yönergede belirtilmiştir.

¹ Bakınız, Kosova Belediyelerinin Öz-Yönetimi hakkında 2000/45 sayılı UNMIK Yönetmeliği, Bölüm 21.1

II. Mevcut durum

OMiK DB ve UNMIK-TKD tarafından ortaklaşa hazırlanan bu son değerlendirme, 2004 yılı Mart ayına kadar, toplam 30 Belediyenin 27'sinde TK'nin atanmış olduğunu gözler önüne sermektedir². Ancak, çeyreğinin ya tüm üyeleri henüz seçilmemiştir³, ya açılış toplantısı dışında bir araya gelmemişlerdir⁴, ya da düzenli bir şekilde toplantılar düzenlenmemişlerdir⁵. TK'nin atanmış bulunduğu 27 Belediyenin 11'inde toplantılar düzenli bir şekilde gelişmektedir, kaydedilen sabit gelişmelerin az olmasına rağmen. Konular nadiren AK'ne sevk edilmektedir⁶, ki bu TK tarafından sevk edilen konuları soruşturmakla sorumludur.

Söz konusu araştırma belirlenen yetersizliklerin şu konulardan türediğini göz önüne sermektedir (1) *TK üyelerinin seçim süreci*, (2) *TK üyelerinin rolü ve yetkilerine ilişkin 2000/45 sayılı UNMIK Yönetmeliğini yanlış anlaması*, ve (3) *TK üyelerinin taahhüt yetersizliği*, ki bunu nadir düzenlenen TK toplantıları ve bu toplantılar sırasında ele alınan sabit olmayan tartışmalar göstermektedir. Bir sonraki bölümde bu üç model görüşülüp incelenmiştir. Edinilen veriler UNMIK ve ÖGK'nın gelecekteki hareket programına yönelik ortak OMiK DB ve UNMIK-TKD kararları ve önerileri için temel oluşturmaktadır.

III. Sorunun analizi

1. TK üyelerinin seçim sürecine ilişkin endişeler

- *Siyasi oluşumların ya TK'nin bileşimi hakkında uzlaşmaya varamaması ya da 2000/45 sayılı UNMIK Yönetmeliğini ihlal eden bileşimleri desteklemesi.*

TK toplulukların adil bir şekilde temsilini sağlaması amacıyla yapılandırılmalıdır. Böyle olmakla birlikte, bu Belediye Meclisleri bünyesindeki siyasi oluşumların sahip olduğu sandalyeleri orantılı bir şekilde yansıtması gerektiği anlamına gelmemektedir⁷. Ancak, özellikle Belediye Meclisi üyelerinin seçimi söz konusu olduğunda⁸, TK üyelerinin

² Glogovaç, Kaçanik ve Malişova belediyelerinde atanmış değillerdir.

³ Obiliç, Priştine, Mitroviça ve Kosova Ovası belediyelerinde tüm toplulukların atanmış kendi temsilcileri bulunmamaktadır.

⁴ Bu belediyeler Suva Reka, Klina, Viti, Kosova Ovası, Poduyova, Dragaş ve Vıçitırın'ı kapsamaktadır.

⁵ İpek, Gilan, Lipyan, Stiyime, Klina, Obiliç, Rahovaç, Sırbıça/Skenderay ve Kamenıça'da.

⁶ Kosova genelinde toplam beş öneri AK'ne sevk edilmiştir. Kosova Rom topluluğuna mensup bir bireyin Belediye kamu hizmetlerinde istihdam edilmesi ve azınlıkların yaşadığı bölgede ağaçların yasadışı olarak kesilmesi ile ilgili iki ayrı öneri Gilan'da AK'ne havale edilmiştir. Kamu işaretlerinin Kosova'daki her iki resmi dilde gösterilmesi ile ilgili bir öneri Rahovaç'ta ileri sürülmüştür. Etnik temele dayalı tartışmayla ilgili bir öneri Lipyan'daki AK'ne sevk edilmiştir; İstok'ta bir Kosova Mısırlı ailenin geri dönüşü ve Şırpçe'de Arnavutça ve Sırpça olmak üzere her iki dilin kullanılması ile ilgili birer öneri Belediye Meclisine havale edilmiştir.

⁷ Bakınız, 2000/45 sayılı UNMIK Yönetmeliği, Bölüm 23.3.

⁸ 2000/45 sayılı UNMIK Yönetmeliği Bölüm.21.1 Belediye Meclisini TK'ni atamakla şartlandırmıştır. Belediye Tüzüğü TK ve AK üyelerinin atanması ile ilgili prosedürleri düzenlemelidir, TK üyeliğinin Meclis ve Topluluk temsilciliğini kapsamasını göz önünde bulundurarak [Bölüm 23.3 (a)].

adlandırılması süreci genellikle siyasallaştırılmaktadır. Bunun neticesinde, TK'leri genellikle siyasi bir *foruma* dönüştürülmektedir ve adlandırılan üyeler, bir protesto aracı olarak, genellikle TK toplantılarına katılmamaktadır. Bu kısmen bazı Kosova Sırp temsilcilerinin ve siyasi oluşumlara üye bazı Kosova Arnavutlarının⁹ neden TK çalışmalarına katılmak konusunda isteksiz davrandıklarını göstermektedir.

Komiteler içerisindeki güç mücadeleleri birtakım ayrımlar çerçevesinde cereyan etmektedir ve şu şekillere bürünmektedir: aynı etnik topluluğa mensup siyasi gruplaşmalar arasındaki siyasi rekabet (örn, çoğunluğa karşı azınlık, veya çeşitli azınlık grupları arasında), aynı siyasi oluşum içerisindeki içsel çekişmeler veya farklı etnik topluluklarını temsil eden siyasi gruplaşmalar arasındaki rekabet (en yaygın olanı).

TK'nin bileşimi ile ilgili siyasi açıdan hassas olan diğer bir konu da, TK başkanının Belediye Meclisinde azınlık durumunda bulunan topluluk üyesi mi, yoksa belediye sınırları içerisinde azınlık mensubu topluluk üyesinden mi oluşması gerektiği konusudur (2000/45 sayılı UNMIK Yönetmeliği, Bölüm 23.3 c). Bu, Nobırda'da olduğu gibi¹⁰, belediyede yaşayan azınlık topluluğu üyelerinin sandalyelerin çoğunluğuna sahip olduğu durumlarda, olay Belediye Meclisi tarafından hukuki açıdan incelenmelidir.

- *Topluluk temsilcilerinin seçilmesi süreci elverişli değildir, bazı durumlarda Komite üyelerine yönelik desteği sarsmaktadır.*

TK üyelerinin çoğu ya tek başına ya da siyasi açıdan adlandırılmıştır, dolayısıyla seçmenleri tarafından tamamiyle demokratik bir destek sağlanmış değildir. Örneğin; Prizren, Gilan ve Lipyan'da topluluklar kendi seçilmiş temsilcilerinin atanmasına karşı koymuştur. Bu gerekçe 2000/45 sayılı UNMIK Yönetmeliğine dayandırılabilir. Belediye Meclisi tüm Komite üyelerini atamakla şartlandırılırken¹¹, Düzenleme adayların seçimi hakkında belirli bir açıklama sağlamamış ve seçmenlerle danışmayı öngörmemiştir. Bu gibi yönlendirmelerin olmayışı nedeniyle, belediyelerin çoğu halk hoşnutsuzluklarıyla karşılaşmıştır. Ancak, Zveçan Belediyesi, buna bir çözüm bulmayı başarmış ve büyük bir kampanya eşliğinde, 20 Aralık 2002 tarihinde gayriresmi seçimler düzenleyerek Meclis üyesi olmayan azınlık mensubu TK üyelerini seçmiştir.

Topluluk temsilcilerinin seçimi hakkında, Belediye Meclisleri meslektaşları ve topluluklarla profesyonel bir şekilde çalışabilecek yetenekli TK adaylarının belirlenmesi

⁹ Viti'de Kosova Demokratik Partisi (PDK) TK'ne katılmayı boykot ederken (katılım için bazı girişimlerin görünmesine rağmen), Kosova Sırp'ları yakınlarında bulunan dört ayrı belediyedeki TK çalışmalarını boykot etmektedir. İddiaya göre, Belediye Yönetim Kurulunda temsil edilmedikleri için PDK üyeleri Klina'da TK'ne katılmayı reddetmektedir. Kosova Demokratik Birliği (LDK)'nin İstok'taki TK için isim vermesi beklenmektedir.

¹⁰ Yukarıda bahsedildiği gibi, Kosova Sırp temsilcileri Belediye Meclisinde sandalyelerin çoğunluğuna sahiptir (17 sandalyenin 10'una). Son zamanlara kadar TK başkanı Kosovalı Sırp'tı ve bu durum Kosova Arnavut Belediye Meclisi üyeleri arasında şaşkınlık ve memnuniyetsizliğe yol açmıştır. Gerçi fiilen daha fazla Kosovalı Arnavutun Nobırda'da yaşadığı görünse de, bölge-içi yerinden edilen kişiler göz önüne alındığında, hangi topluluğun azınlık veya çoğunluk olduğu anlaşılmamaktadır. Mart 2004 tarihinde TK yöneticiliği Kosova Arnavutları tarafından geri alınmıştır.

¹¹ Meclis üyeleri ve topluluk temsilcileri dahil, belediye bünyesindeki her topluluğun TK'nde en az bir üye ile temsil edilmesi sağlanmalıdır [2000/45 sayılı UNMIK Yönetmeliği, 23.3 (a), (b), (c)].

işlemini gayet zorlu bir işlem olarak bulmuşlardır. İlk başlarda Belediye Meclisleri zorunlu Komiteleri adlandırırken, örnek teşkil edecek prosedür kurallarının olmaması nedeniyle TK'nin rolü ve sorumlulukları konusu pek açık değildi. Bu nedenle, seçim süreci sırasında TK adaylarının nitelik ve yeterliklerinin gerektiği şekilde değerlendirilmediği anlaşılmaktadır.

Neticede, etnik topluluğu üyelerinin genellikle belediye strüktürleri ve “iyi yönetim” prensipleri hakkında yetersiz bilgi sahibi olduğu gözlenmektedir. Bu önemli bir endişeye yol açmıştır, ki burada aynı kişi hem TK hem de AK üyesidir. Bu durum 2000/45 sayılı UNMIK Yönetmeliği B.23.3 (d) (i) hükümlerinin ihlal edildiğini göstermektedir. Bu gibi yetersizlikler yanı sıra, TK üyeleri OMİK DB Belediye Meclisi Destek Programı (BMDP)¹² gibi düzenlenen benzeri eğitimlere katılıp bilgilerini arttırmak konusunda da isteksiz görünüyordu.

2. TK rolü ve yetkilerinin iyi anlaşılması

TK üyeleri TK'lerinin amacı ve etkinlikleri alanını tam olarak anlamış değildir ve bu onların çalışmalarını olumsuz etkilemektedir. Bunun bir neticesi olarak, Belediye Meclisleri TK'nin kendi rolünü etkin bir şekilde yerine getirmesi için yardımcı olmak konusunda ilgisiz davranmaktadır veya aktif katılıma karşı koymaktadır.

- *Oluşturulan Komitelerde topluluk temsilcileri arasındaki içsel güç mücadeleleri bir başka endişeyi oluşturmaktadır.*

Çoğunluk ve çoğunluk olmayan Komite üyeleri TK'ni bir rekabet meydanı olarak görmektedir¹³, ki bu Komitenin etkin bir şekilde çalışmasını engellemektedir. Halbuki edinilen tecrübeler, tüm toplulukların belediyenin ve onun tüm sakinlerinin çıkarı için çalışması gerektiğine işaret etmektedir. Bu nedenle, bu anlayışın TK üyelerine nakledilmesi OMİK etkinliklerine dahil edilmiştir ve etmeye devam edecektir.

- *Bazı belediyeler 2000/45 sayılı UNMIK Yönetmeliğine uymak zorunluluğunu inkar etmeye devam etmektedir ve bu yüzden TK'ni oluşturmamaktadır.*

Glogovaç ve Kačanik gibi tek etnikli belediyelerde, TK'lerinin atanmasının yapmacık olacağı ve belediye için ek bir finansi yük getireceği gerekçesinden hareketle TK'leri kurulmamıştır. En son gelişmeler konu hakkındaki düşüncelerin değiştiğini göstermektedir. Benzeri bir şekilde, Malişova'da, Belediye Başkanı ve Belediye Meclis üyelerinin çoğu, Belediye Meclisinin resmi olarak TK varlığını kabul etmesine rağmen, TK üyelerinin atanmasını uygun görmemektedir. Belediye bünyesinde diğer topluluklardan sadece 29 etnik Kosovalı Rom sakin bulunmaktadır, ki Belediye Başkanına göre, bunlar yerel yönetime katılmak konusunda ilgi göstermemiştir. Buna

¹² OMİK DB tarafından geliştirilen “Topluluklar Komitesi Prosedür Kuralları” hakkındaki IV.BMDP uygulaması sırasında Gilan, Dragaş ve Suva Reka belediyelerindeki katılım oranı çok düşüktü.

¹³ Priştine belediyesi örnek olarak gösterilebilir.

rağmen, 2000/45 sayılı UNMIK Yönetmeliğine göre¹⁴, topluluğun büyüklüğü ve doğasından bağımsız olarak, etnik bağlılık dahil, ayrımcılığın birçok alanda meydana gelebilmesi nedeniyle, TK'nin atanması gereklidir.

Hatırlatmak gerekir ki topluluk hakları Anayasa Çerçevesi, 2001/9 sayılı UNMIK Yönetmeliği, Bölüm 4 gereğince güvenceye alınmıştır ve topluluklar etnik, dinsel ve dilsel olarak tarif edilmektedir.

3. TK üyelerinin ilgisizliği, nadir yapılan toplantılar ve TK oturumları sırasında sabit tartışmaların yetersizliği

TK üyeleri, genellikle tecrübesiz olan, çoğu zaman sorumluluklarından emin olmayan, ki bu üyelerin TK oturumlarına katılım açısından neden isteksiz davrandıklarını ve topluluk endişelerinin belirlenmesi ve bunların ileri sürülmesi konusunda neden aktif girişimde bulunmadıklarını göstermektedir¹⁵. Düşük katılım oranları ve ilgisizlik, üyelerin genellikle TK oturumlarına hazırlıksız gelmesine yol açmaktadır ve dolayısıyla etkin bir çalışma sergilenememektedir. Bunun düzeltilmesi için toplantıların düzgün bir şekilde organize edilmesi ve planlaştırılması yanı sıra, toplantının zamanı, yeri ve gündemi hakkında üyelerin bilgilendirilmesi¹⁶ ile başlanmalıdır. Zveçan belediyesi tipik bir örneği oluşturmaktadır, ki burada belediye idaresinin rolü hakkında bilgi yetersizliği nedeniyle, TK örgütlenme açısından çok sayıda sorun ile karşılaşmıştır. Söylentiye göre, TK'nin düzenli bir şekilde toplanmasına rağmen, herhangi bir arşivleme, tutanakların tanıtımı, tercüme, düzgün bilgi dağıtımını gibi işlemler uygulanmıyordu, ki bu sorun OMİK DB IV. BMDP eğitimi ile çözülmüştür¹⁷. Bununla birlikte, azınlık topluluğu üyelerinin sınırlı hareket özgürlüğü nedeniyle de zorluklar yaşanmaktadır.

TK'ne sevk edilen temel konular arasında etnik toplulukların hareket özgürlüğü, istihdam (iş) olanakları veya anadilinin kullanılması yer almaktadır. Ancak, konuya yönelik tartışmaların yetersizliği ve toplantıların nadiren sabit sonuçlar vermesi nedeniyle, bu gibi konular toplantı içeriği dışında görüşülmüştür. Bununla birlikte, kuruluşundan itibaren birkaç toplantı düzenlediği için, TK'leri ileri sürülen konuları sistematik bir şekilde görüşebilme olanağında değildir. Bu nedenle, TK'leri Kosova genelinde şimdiye kadar AK'ne sadece altı öneri sunmuştur¹⁸. Pozitif yönden bakıldığında, bazı TK üyelerinin toplantılar sırasında ileri sürülen konuların araştırılmasıyla ilgilendiği görülmektedir. İpek'te (farklı etnik topluluklara mansup iki aile arasındaki anlaşmazlığı gidermek), Ştrpçe'de (geçici Kosova Arnavut okulu içerisindeki durumu değerlendirmek) ve Priştine'de (TK üyelerinin Kosova Aşkali ve Kosova Türk topluluklarını ziyaret etmesi

¹⁴ Bakınız, 2000/45 sayılı UNMIK Yönetmeliği, B.23.1 ile 5 ve Belediye Topluluklar Komitesi Çalışmalarına yönelik Prosedürler Kılavuzu hakkında AI 2003/002, 3.1 ve 3.3 (b).

¹⁵ Gilan'da olduğu gibi, birtakım belediyelerde, UNMIK Yerel Topluluklar Memuru topluluk konuları hakkında tartışmaları başlatarak TK üyeleri arasında dinamik tartışmaların gelişmesini körüklemektedir ve konuları ileri sürmektedir.

¹⁶ Bakınız, 2000/45 sayılı UNMIK Yönetmeliği, B.15.3, "Belediye Meclisinin herhangi bir oturumundan en az yedi çalışma günü öncesinden veya acil durumlarda üç çalışma günü öncesinden ..."

¹⁷ Bakınız, dipnot 13.

¹⁸ Bakınız, dipnot 7.

ve Kosova Boşnaklarıyla toplantı düzenlemesi) amacıyla bölge ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.

IV. Sonuçlar ve öneriler

Ekim 2002 Belediye Seçimleri ardından geçen on sekiz ay neticesinde, TK'leri tamamiyle çalışır hale gelmek doğrultusunda ağır ağır ilerlemektedir. TK'nin oluşturulduğu ve toplantıların düzenli bir şekilde gerçekleştiği birkaç belediye haricinde, TK'leri halen kurumsallaşmış değildir ve belediye sınırları içerisinde henüz topluluk haklarını savunan başarılı bir aygıt haline gelmemiştir. TK üyelerine temel rolleri ve sorumluluklarını anlamaları yanı sıra, belediye otoritelerinin Komite üyelerinin rolünü kabul etmesi konusunda acilen destek sunulmalıdır. Eğitimlerin devamı ve TK üyeleri ile belediye otoritelerinin 2003/2 sayılı idari yönerge (İY) hakkında bilgilendirilmesi, sürekli önerilerin sağlanmasıyla birlikte yürütülmelidir. Kendi rolü ve sorumluluklarını anlayabilmesi için TK üyelerinin TK amacının ne olduğu ve “ayrımcılık” kelimesinin anlamını özlü bir şekilde anlaması gerekmektedir. Bu konuların üstesinden gelebilmesi için OMİK DB, UNMIK-TKD ve ÖGK/TDO şunları önermektedir:

1. TK'nin oluşturulması konusunda zorluklarla karşılaşılan belediyelerde yuvarlak masa görüşmelerinin veya arabuluculuk oturumlarının düzenlenmesi.

TK'lerinin henüz kurulmadığı belediyelerde, TK'nin oluşturulması ve bileşimleri hakkında uzlaşmaya varmalarını sağlamak için, destekleyici etkinlikler Belediye Meclisi üyelerinin müzakere becerilerinin geliştirilmesine doğru odaklanmalıdır. Bu, Aralık 2003 tarihinde¹⁹ Ştirpçe AGİT Ofisi tarafından Struga'da düzenlenen Kačanik Belediye Meclisi “Retreat”inin temel hedeflerinden biriydi. “Retreat”in amacı, küçük gruplar şeklinde toplantılar düzenlemek ve “rol-yapma” etkinlikleri gibi interaktif ve katılım unsurlarından yararlanarak diyalogu kolaylaştırmak ve Belediye Meclisi ile Komitelerinin çalışmalarını kolaylaştırıcı bir katalizatör görevini yerine getirmektir. Kačanik “retreat”i gelecekte planlanacak benzeri arabuluculuk etkinlikleri için bir model olarak kullanılabilir.

TK'lerinin oluşturulduğu ancak bunların işlev görmediği belediyelerde, OMİK ve UNMIK belediye görevlileri, TK üyeleri ve topluluk temsilcileri ile yuvarlak masa toplantıları ve arabuluculuk oturumları düzenlemeye devam etmelidir. Bu gibi etkinlikler Zubin Potok²⁰ belediyesinde başarılı görülmüştür, ki burada düzenli toplantıların düzenlenmesi konusunda anlaşmaya varılmıştır.

¹⁹ Şubat 2003'ten Ağustos 2003 tarihine kadar altı-ay süren Belediye Meclisi siyasi çıkmaz sonucunda, “retreat” mevcut 31 Belediye Meclisi üyesinden 17'sinin başarılı bir şekilde bir araya gelmesini sağladı ve üyeler arasındaki farklılıkların uzlaştırılması ve işbirliği tecrübelerinin oluşturulması doğrultusunda bir forum olarak kullanıldı.

²⁰ Zubin Potok'ta BM Belediye Temsilcisi TK ve AK'nin toplantılara neden dört-ay ara verdiği konusunu tartışmak üzere 13 Kasım 2003 tarihinde olağanüstü bir toplantı düzenledi.

Bununla birlikte, ikinci Başkan Yardımcısının atandığı²¹ Belediye Meclislerinde, TK'nin başarılı bir şekilde işlev görmesi için sunacağı destek ve prosedürler hakkında mevcut bilgisi açısından, onun TK çalışmalarına dahil edilmesi gerekmektedir²².

2. Topluluklar arasında etkili bir katılımın artırılması

Tüm toplulukların, çoğunluğu oluşturan topluluklar dahil, TK'lerinin işlevi ve insanların ona en doğru bir şekilde nasıl yaklaşması gerektiği konusunda bilinçlendirilmesi, ki bu TK'si rolünün güçlendirilmesi için hayati bir rol oynamaktadır. Halka açık toplantılar, medya tartışmaları ve bilinçlendirme kampanyaları, halkın kendi haklarını savunması ve güçlendirmesi için TK'den nasıl yararlanması gerektiğini gösterecek şekilde düzenlenmelidir. Yerel şartlara uygun olarak ve topluluk kaygılarının TK aracılığıyla görüşülmesi yollarının mümkün olduğunca basitleştirilmesiyle, TK'nin en doğru ve basit terimlerle tanıtılmasına özel bir çaba gösterilmelidir.

OMiK Topluluk Merkezleri TK oturumları veya yuvarlak masa toplantılarının gerçekleşeceği mekan olarak hizmet verebilir ve bu köy toplantılarının yöneticisi işbirliğiyle gerçekleşebilir. Örneğin Büyük Raptovo'daki OMiK Topluluklar Merkezinde, Kameniča belediyesi Kosova Sırp köy yöneticileri ile yerel topluluğu ilgilendiren konular hakkında aylık toplantılar düzenlemektedir. Bu gibi forumlarda halk TK çalışmaları hakkında bilgi edinmektedir ve TK üyeleriyle tanışabilme fırsatını yakalamaktadır.

3. TK mekanizmalarının en uygun bir şekilde kullanılmasını sağlamak için TK üyelerinin kapasitelerinin artırılması

Komite üyelerinin hem rehberliğe hem de eğitime ihtiyacı bulunmaktadır. Rehber 2003/002 sayılı idari yönergede belirtilmişken, eğitim ve kapasite geliştirme etkinlikleri süregelen bir süreçtir. Bu bağlamdaki OMiK DB'nün çalışmaları, prosedür konuları hakkında eğitim eşliğinde, IV. BMDP²³ çerçevesinde yoğunlaşmıştır. Edinilen tecrübeler "gözleme, önerme ve geliştirme" aracılığıyla etkinliklerin takibinin TK'nin geliştirilmesi için gerekli olduğunu göstermektedir.

Etkinliklerin takibinin sağlanması değişik şekillerde olabilir, bu nedenle, yaratıcı yaklaşım en önemli olandır. Örneğin; Lipyan TK'si vatandaşların hakları ve ayrımcılık, Belediye Meclisi çalışmalarının gözlemlenmesi ve vatandaşlar tarafından yöneltilen şikayetlerin gözetimi ile uğraşan üç alt grup oluşturmuştur.

²¹ Bakımız, 2000/45 sayılı UNMIK Yönetmeliği, B.25.3 "Çoğunluğu oluşturmayan bir veya birden fazla topluluğun yaşadığı belediyelerde, ikinci Başkan Yardımcısı söz konusu topluluklardan oluşan Belediye Meclisi tarafından adlandırılmalıdır".

²² İkinci Başkan Yardımcısının TK sorununu çözümü ile ilgili son örnek, TK'ne olan Kosova Sırp atamalarının sürekli olarak siyasi çıkmazla karşılaştığı Priştine belediyesinde görülmüştür. 23 Aralık 2003 tarihinde OMiK tarafından düzenlenen toplantı neticesinde, Kosova Sırp topluluğuna mensup ikinci Başkan Yardımcısı ayda bir gerçekleşen TK toplantılarına gözlemci olarak katılmayı kabul etmiştir.

²³ Bakımız, dipnot 12.

Siyasi gelişmeler²⁴ nedeniyle Komite çalışmalarının şimdilik durgun olmasına rağmen, uzmanlaşmış grupların oluşturulması bir ileriki aşamayı oluşturmaktadır.

Bununla birlikte, OMİK DB tarafından TK üyeleri ile gerçekleştirilen bir-e-bir görüşmeler Ştirpçe’de başarılı bulunmuştur ve aynısı şu anda Ferizovik’te uygulanmaktadır. OMİK DB İpek’te TK üyelerine yönelik bir dizi seminer düzenlemiştir, ki burada katılımcılar TK’nin karşılaştığı konular hakkında görüşmüş ve bunların ileri sürülmesi hakkında tartışmıştır²⁵.

Ayrıca komşu belediyelerden TK üyeleri arasındaki bölgesel değişim de desteklenmeli ve bu işlem kolaylaştırılmalıdır. Bu yaklaşım “edinilen tecrübeler” ve fikir değiş dokuşunu hızlandırdığı için desteklenmelidir, ki böylece TK üyelerinin daha gelişmiş TK’lerden daha fazla öğrenebilme fırsatı olacaktır²⁶.

4. Belediye otoriteleri desteğinin artırılması

Belediye otoriteleri ve özellikle Belediye Meclis üyeleri, Belediye Başkanı ve Başkan Yardımcı tarafından sunulan destek TK çalışmalarını önemli derecede geliştirebilir. Belediye yönetiminin girişimleri, TK ve temsil ettikleri toplulukların katılımını destekleyerek TK çalışmalarına yardımcı olmayı amaçlamalıdır. TK tarafından oluşturulan öneriler, TK üyeleri ile tartışarak ve – mümkün olduğunca – belediye kararları dahilinde, dikkatli bir şekilde değerlendirilmelidir.

Belediye otoriteleri ayrıca 2003/002 sayılı idari yönergenin yerel sahipliğini cesaretlendirmelidir, bunun en etkin bir şekilde gerçekleşmesinin, kapsamın Belediye Tüzüğünde kısmen ve tamamen desteklenmesi ile olmaktadır. 2003/002 idari yönergenin şu anda bağlayıcı bir evrak olmaması nedeniyle, bunun Belediye Tüzüğüne dahil edilmesiyle gücünün büyük derecede artmasına yol açacaktır.

ÖGK Başbakanlık Topluluklar Danışmanlık Ofisi “Belirlenmiş uluslararası sözleşmelerin uygulanmasında yerel yönetimin rolü” hakkında bilgilendirme oturumları aracılığıyla uygulanan topluluklar komiteleri için kapasite oluşturma çalışmalarına devam edecektir, ki bu şu anda Kosova’nın beş ayrı bölgesinde gerçekleşmektedir. İdari Topluluklar Ofisi de topluluk hakları ve çıkarları konusunda Yönetim ve Belediyeler arasında bağlayıcı bir işlev görmektedir.

²⁴ 9 Ekim 2003 tarihinde oluşturulan TK alt gruplarının oluşturulmasından itibaren Lipyan TK sadece bir toplantı düzenlemiştir. Önemli bir sorun ise TK yöneticisi ve aynı zamanda Kosovalı Sırp İkinci Başkan Yardımcısının Kosova Sırp köy yöneticilerinin desteğini almamasından kaynaklanmıştır.

²⁵ Seminerler TK üyelerinin TK çalışmaları hakkında görüşlerini paylaşmak ve Belediye Meclisi içerisindeki çalışmalarını geliştirmek doğrultusunda TK üyeleri tarafından gelen talepler doğrultusunda organize edilmiştir.

²⁶ Örnek olarak, Gilan bölgesinde, 4 Kasım 2003 tarihinde düzenlenen IV. BMDP’na katılmak üzere dört ayrı belediyeden oluşan TK üyeleri bir araya geldi. Bu tarz görüşmeler eğitimden sonraki aşamalarda da organize edilebilir.

OMiK DB Şimdiye kadar 15 Belediyede gerçekleşen eğitim modüllerine dayalı Topluluklar Komitelerine danışmanlık yapmaya ve eğitimler düzenlemeye devam edecektir

5. TK konusunda II. ve III. sütün arasındaki iŐbirliđinin gűclendirilmesi

TK'lerin atanması ve iŐlev gűrmesi konusundaki zorluklar Sütün II (UNMIK) ve Sütün III (OMiK) arasında daha sıkı bir iŐbirliđini gerektirmektedir. Bu, TK konusunda ortak bir tutumun sađlamlaŐtırılmasıyla baŐlamalıdır. TK'nin gűnlük çalıŐmalarını desteklemek amacıyla OMiK/UNMIK arasındaki iŐbirliđin sağlanmasını desteklemek için, uzlaŐmaz yaklaŐımlardan kaçınmak ve tűm toplulukların baŐarılı bir Őekilde entegrasyonunu sağlamak doğrultusunda önemli bir aygıt oluŐturmaktadır.